

Õiguskantsler

Teie 18.09.2017 nr

Meie 15.11.2017 nr 7-5/171447/1705165

Koolipäeva algusest üldhariduskoolides

Austatud avaldaja

Küsisite, kas õiguskantsler on analüüsinud, milline on sobivaim aeg koolitunde alustada ja andnud soovitusi selle kohta.

Koolipäeva algusaja määramisel on kõige olulisem lähtuda laste parimatest huvidest ([lastekaitseaduse § 21 lõige 1](#)), et hoida nende tervist ja aidata häid õpitulemusi saavutada (põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) [§ 3 lg 1](#)). Riik on [otsustanud](#), et koolitunnid ei tohi alata enne kella 8 hommikul, kuid hilisema aja kehtestamisel on koolidele antud vabad käed ([PGS § 68](#)). Õiguskantslerile kättesaadavatest materjalidest ei selgu, kas koolipäeva alguse valik põhineb põhjalikumal analüüsil.

Tallinna koolides algavad tunnid eri ajal: vahemikus kell 8.00–8.50. Mõnes koolis õpib osa klasse õhtupoelses vahetuses, nii et nende tunnid algavad keskpäeval. Seega kasutavad paljud koolid juba praegu võimalust alustada tunde pärast kella 8.

Ka teistes riikides on kooli algusaja teema oluline. Näiteks Ameerika Ühendriikides 2015. aastal tehtud [uuringust](#) selgus, et 82% uuritud USA koolidest alustab tunde enne kella 8.30. Seni oli püütud näidata, et koolipäeva algusaja muutmine toob kaasa suured kulud (näiteks kulud koolitranspordi ümberkorraldamiseks). Selle uuringuga mõõdeti suurenenud kasu ühiskonnale ning leiti, et hilisem tundide algus aitab vähendada liiklussurmade arvu ja suurendada lisandväärtust, mida paremate õpitulemustega noored töötades loovad.

Mitmetes [uuringutes](#) on viidatud teadustöödele, mille järelduste kohaselt on teismeliste unemuster ja -tsüklid teistsugused kui lastel ja täiskasvanutel. Selle tõttu ei lähe teismelised varem magama, kuid ei saa kooli varase algusaja tõttu ka hiljem ärgata. Sel põhjusel tekivad neil [tervisprobleemid](#) ja krooniline unepuudus ning halvenevad õpitulemused.

Seega – arvestades kehtivat õigust, koolipäeva erinevaid algusaegu ning rahvusvahelisi uuringuid – on igati asjakohane, kui lapsevanemad, kool või kooli hoolekogu ise algatavad koolipäeva algusaja muutmiseks arutelu, et leida selleks kõige sobivam aeg.

[PGS § 68 lg 2](#) järgi peab direktor tundide algusaja määramiseks kuulama ka õpilasesinduse ja hoolekogu arvamust. Küsimuse olulisust arvestades võiks aga selgitada välja kõigi kooliastmete

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

õppurite seisukohad ja vajadused. Samuti tuleks ära kuulata mitte üksnes hoolekogu liikmete arvamus, vaid lastevanemate seisukoht laiemalt.

Oleks hea, kui une ja kooli algusaja seoste kohta jagaks eelnevalt infot mõni spetsialist nt Eesti Unemeditsiini Seltsist ning uuritaks selle ala parimaid kogemusi. See tagab, et otsitakse laste huve arvestavaid lahendusi, toomata ohvriks pere- ja tööelu (pidades silmas täiskasvanute tööpäeva algust) ning laste koolivälist huvitegevust.

Õiguskantsleri pädevuses ei ole osaleda kooli hoolekogudes.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise